

Åttonde roten, tomt 8

Kvarteret Gästgivaren

Tjugonde roten 1637–57v

Kronhusgatans södra sida nära

Elfte roten 1657h–70

östra vallen

Boende här och i grannskapet:

Anders deledragare 1670

Olof Germundsson 1667, 1669–70, 1674

Erik Andersson 1674

Olof deledragare 1681

Lars Gunnarsson saltmålares änka 1681

1642, 1646–50: 2 mtl, 1644–45, 1651, 1653–54: 1mtl, 1656–57v (XI), 1663, 1665: 3, 1671, änkan 1674–81, M1676: 1 tomt

Gustavi tomtöreslängder 1670–73, änkan 1674–81

Den 11.11.1687 ägde arvskitte rum mellan *Lars Björnsson* från Marstrand och hans styvsyster *Ingärd Eriksdotter*. Hans *snickare*, *Peter målare* och *Olof Andersson Bötter* skulle värdera avlidne Erik Bengtssons och dess avlidna hustru *Karin Nilsdotters* hus och gård västan hamnen emot vallen belägen. Denne Erik Bengtsson nämns i mantalslängderna för 20 roten från 1642 och avlöses av sin änka i bakugnslängderna 1674. Gustavi tomtöreslängd och riksarkivets mantalslista tillskriver makarna en tomt.

Gevaldigern Olof Nilsson Röhammar (1688–1705), änkan 1710 samt sonen *löjtnanten Nils Olofsson Röhammar* till 1730

Den 12.3.1688 lagbjöd fältväbeln, sedermera gevaldigern Olof Nilsson (Röhammar) hus och gård på Kronhusgatan mellan mastpalmare, avlidne *Jon Svenssons* gård å västra och *Torsten Bötters* gård å östra sidan, som han köpt av Erik Bengtsson deledragares styvbarn *Nils och Lars Biörssöner och Ingäll Eriksdotter* för 95 d smt. – *Nils Biörsson* (Börgesson 1667) *styrman* omtalas i bakugnslängderna på denna plats 1666–68. Oluf Röhammar avled under perioden 1705–10. Den 16.5.1715 skrev *Nils Olufsson Röhammar* efter sin far Oluf Röhammars död, att hans kära moder *Annika Eriksdotter*, vars enda barn han var, på hans begäran hade lovat lämna honom hans lagliga lott, hälften i löst och fast. Han hade med sin mors och sin hustrus samtycke ackorderat med nämndemannen på Orust, *Per Svensson* i Mällby, att han för sin kära dotter *Ingeborg Persdotter* skulle utlösa Nils Olufsson Röhammar ur föräldrarnas hus och gård på Kronhusgatan, mellan borgaren och böckaren Rear Börgesson å östra och borgaren Bengt Eriksson å västra sidan. Det var värderat till 500 d smt. Ingeborg Pehrsdotter skulle alltså bebo gården tillsammans med Annika Eriksdotter. Pehr Svensson i Mällby var kusin och god vän till modern. Om Ingeborg Pehrs-

dotter skulle gifta sig, förbehöll sig Annika Eriksdotter framhusen till gatan, och Ingeborg Pehrsdotter skulle bygga sig ett eget hus på bakre, obebyggda platsen. (Värdering 1715: tomt 150, hus 160, löseegendom 100 d smt). I ett brev den 14.9.1721 omtalar *Per Svensson, nämndeman på Orust*, Annika Eriksdotters son, löjtnanten Nils Röhammarefter överenskommelse med sin k. moder, för kontant betalning uppdragit honom eller hans k dotter Ingeborg Pehrsdotter halva tomten uppe i gården uti hans syskonebarn sal geveldigern Olof Röhammars änkas Annika Eriksdotters gård på Kronhusgatan emellan borgaren *Anders Erikssons* å östra och borgaren *Bengt Erikssons* å västra sidan efter stadsingenjör Hr *Carlbergs* utmätning i längden 39 fot och i bredden 24 fot, å skett Protokollering 16.5.1715. Bakgården transporterades på *borgaren Anders (Mellberg) Möllberg*, som i obligation 14.9.1721 erkände sig fortfarande skyldig 100 d smt, pantsättande den köpta halva gården till Pehr Svensson.

Tomtöreslängderna tillskriver *demitterade sergeanten av gamla garnisonen Olof Junge* framtomten 1725–30. Hos Anders Mellberg bodde 1725 *perukmakaren och frimästaren Olof Helsing* och 1730 *stadstimmermännen Anders Barfot* och *Anders Ingwaldsson* samt *däledragaren Jonas Idberg*. Mellberg fick 20 d smt i hyra. Men samma år, 8.8.1730, sålde löjtnant Nils Olofssons hustru *Engel Röhammar* efter sin svärmoder Annika Eriksdotters död framtomten mellan saltmätare Per Andersson i öster och båtekarlen Per Jonssons änka i väster till saltmätaren Olof Svensson för 200 d smt och en diskretion.

Saltmätare Olof Svensson

1730 – bou 9.9.1747

Saltmätaren Olof Svenssons änka ägde gården efter mannens död (bou 9.9.1747). Granne i väster var postbetjänt Olof Lindström. Hon kallades 1747 *Catarina Persdotter*, men i bou efter sin död 4.1.1765 *Catarina Larsdotter*. Hus och tomt på Kronhusgatan mellan postbetjänten Olof Lindströms änka i väster och skomakaren *Peter Petersson* i öster hade den 18.2.1765 sålts till *murmästare Anders Jungmarker* för 1 650 d smt. – I gården bodde detta år också *vallsättare Anders Ekbergs* änka.

Vid bouppteckning efter Olof Lindströms änka 2.9.1771 angavs hennes granne i öster vara konstapeln Grund. 25.10.1780 företogs bouppteckning efter *läreminören vid artilleriet Nils Grund*, ”som i kompanirullan kallas Grönlund”, död 14.8.1780. Han angavs äga hus och gård på Kronhusgatan med en hel tomt mellan buteljören *Tegelmark* i väster och perkumakare Nolto i öster, värde 427 rdr 24 skill specie. Hans änka hette *Brita Bildt*. Han hade sonen, *artillerihantlangare Magnus Grund*.

Den 13.7.1784 blev enligt avlidne läreminören Nils Grunds (eller som hon i kompanirullorna kallades, Grönlunds änkas) hustru *Brita Grönlunds* (född Bildt) rekvisition undre hälften eller bakkdelen av dess på Kronhusgatan mellan perukmakaren Noltos å östra och ostindiske buteljören Tådéns å västra sidan liggande gårdar belägna hus och gård bestående av tvenne våningar med fyra större och två mindre rum, förstuga och vind samt den hit hörande halva delen av tomten utbjuden till auktion.

Fru Brita Grund skulle fritt i sin livstid få bebo det ena rummet uti övre våningen näst intill murgesällen Lars Ahlboms husdel tillika med vinden över samma rum, vilken efter hennes död skulle komma köparen till del. Denna hälft var värderad av 400 rdr specie. Den inropades av *slaktargesällen Joakim Wilhelm Bernwoldt* för 300 rdr specie. Enligt magistratens resolution den 25.7.1787 utbjöds denna slaktaregesällen Bernwoldts hälft av huset på auktion den 20.1.1789 med uppslag av 250 rdr, men auktionen uppsköts. *Extra stadsbetjänten Lars Ahlbom*, som ägde

gårdens främre del i varje fall under åren 1786–90, upplät den 29.12.1790 till *fältväbeln vid Kungl. Stedingska regementet Anders Magnus Ljungqvist* rummen i undervåningen, bestående av ”en stuga, kök och kammare samt nödiga vindsrum” i hans gård vid Kronhusgatan nummer åtta på trenne månaders tid.

Snickaren Peter Fredric Schmidt

uppbjöd 8.8 den 24.4.1797 och blev också ägare av 8.7 med vilken tomt 8.8 i fortsättningen delar historia. Den kallas 1800 snickaren *Pehr Schmidts* ödetomt och 8.8 ägdes 1807 fortfarande av honom.

Auditören Johan Govert In de Betou,

f 22.8.1744, död 18.3.1818, blev 13.11.1783 *stadsfiskal* efter *Habor Gillerstedt*. Han ägde 1812 2-vånings stenhus nr 8 i åttonde roten med därtill liggande ödetomt nr 7, 5 600 rdr bco. G m *Elisabeth Backe*, född 1755, död 5.4.1812 (bou 18.8. s å), dotter av komministern i Gällstad *Peter Backe*, född 1708, död 1765, och *Ebba Charlotta Erikdotter Stenman*. (Berg II:5–6, 233).

Senare uppbud av 8.8

Se 8.7.